

LAKIALOITE 137/2005 vp

Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

A-klinikkasäätiö, Elämäntapaliitto, Sininauhaliitto, Terveys ry, Terveysten edistämisen keskus ry sekä eräät muut sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat ehdottaneet, että tehokkaimmaksi alkoholipoliittiseksi keinoksi todettu korotettu alkoholiverotus väkevän viinan osalta otetaan uudelleen käyttöön.

Alkoholiveroa tulisikin korottaa alennuksia edeltävälle tasolle väkevän viinan osalta. Kohutuullinen verojen korotus ei välttämättä lisäisi alkoholin tuontia merkittävästi, koska nyt kulutusta lisänneet ryhmät eivät toisi alkoholia Virosta muutenkaan. Myös Viro on korottanut alkoholiveroaan viisi prosenttia vuoden alussa.

Verojen korotusta edellyttää myös valtioneuvoston periaatepäätös, jonka tavoitteena on alkoholin kulutuksen kääntäminen laskuun ja jonka toteuttamiseen nykyinen hallitus on sitoutunut. Kansalaisjärjestöt katsoivat, että vuoden 2004 veronalennuksen tavoitteena oli paras mahdollinen verotuottojen turvaaminen, ei kansanterveyttä vaarantavien haittojen minimointi.

Järjestöjen näkemysten ja kokemusten mukaan nyt on saavutettu sellainen haittojen taso, jota ei voida ylittää. Veronalennuksen jälkeiset akuutit alkoholihaitat ovat nyt nähtävissä.

Alkoholin kokonaiskulutus on kasvanut voimakkaasti. Suurin myynnin kasvu on tapahtunut väkevien viinoiden kohdalla, ja oluen hintakilpailu on johtanut siihen, että oluesta on tullut vähittäiskauppojen "sisäänheittotuote".

Suurkuluttajat ovat lisänneet juomistaan. Stakesin kyselytutkimus (2004) sisältää paradok-

sin: samaan aikaan kun alkoholin myynti on kasvanut, ihmiset raportoivat kulutuksen ja haittojen vähenemistä. Tutkijoiden mukaan tämä viittaisi siihen, että alkoholin hinnan alennus on olettusten mukaisesti vaikuttanut suurkuluttajiin ja syrjäytyneisiin, jotka ovat lisänneet kulutustaan ja joita ei kyselytutkimuksella tavoiteta.

Järjestöt raportoivat kentältä selkeää tilanteen pahenemista. Katkaisuun, hoitoon ja erilaisiin psykososiaalisiin tukipalveluihin tulevat ihmiset ovat huonommassa kunnossa kuin aiemmin; humala on pahempi ja pärjääminen muutenkin heikompaa.

Myös joissakin nuorisoryhmissä ryyppääminen on muuttunut rankemmaksi. Alkoholiiin käytetään yhtä paljon rahaa kuin aiemminkin, mutta koska samalla rahalla saa nyt enemmän, humalakin on rajumpi. Tämä näkyy myös nuorten alkoholiehtoisten päihdeasiakkaiden määrän kasvuna.

Väistämättä tilanne jatkuessaan johtaa siihen, että terveyserot eri väestöryhmien välillä kasvavat. Näin ollen sosioekonomisten terveyserojen vaikutus ihmisten terveyteen on alkoholiveron alennuksen myötä kasvamassa, mikä lisää polarisoitumista. Lisäksi on muistettava, että alkoholin haitat tuskin koskaan kohdistuvat vain käyttäjään itseensä, vaan uhkaavat myös läheisten ja lähiympäristön terveyttä ja hyvinvointia.

Alkoholi- ja alkoholijuomaverolain (1471/1994) mukaisesti väkevien alkoholien verojen korotuksen seurauksena valtion verotulot lisääntyvät.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholi- ja alkoholijuomaverolaista 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1471/1994) liitteenä oleva verotaulukko, sellaisena kuin se on laissa 1298/2003, seuraavasti:

VEROTAULUKKO

Etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina	Tuoteryhmä	Veron määrä
Olut		
— yli 0,5 mutta enintään 2,8	11.	1,68 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	12.	19,45 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	4,54 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	103,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 5,5 mutta enintään 8,0	23.	152,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 8,0 mutta enintään 15	24.	212,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Viinit		
— yli 15 mutta enintään 18	25.	212,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Välituotteet		
— yli 1,2 mutta enintään 15	31.	257,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 15 mutta enintään 22	32.	424,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Etyylialkoholi		
tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvat tuotteet:		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	41.	1,68 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	45.	50,46 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
muut	46.	50,46 senttiä senttilitralla etyylialkoholia

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2006.

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 2005

Paula Risikko /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok